

Redactioneel

De digitale ontsluiting van het projectbesluit op grond van de Omgevingswet

Mr. H.A.J. (Henk) Gierveld*

1 Beoogde inwerkingtreding van de Omgevingswet: 1 juli 2022

In haar brief van 27 mei 2021 noemde minister Ollongren 1 juli 2022 als nieuwe startdatum voor de inwerkingtreding van het nieuwe omgevingsrecht.¹ Uitsstel omdat er meer tijd nodig is om het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) opgeleverd, ingeregeld en stabiel werkend te krijgen. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (hierna: MBZK) noemt eind oktober als moment waarop ‘de laatste minimale functionaliteiten van de landelijke voorziening van het DSO die nodig zijn voor inwerkingtreding’ gereed zijn en werken. In haar reactie² op de vragen van Tweede Kamerlid Bisschop³ schetst de minister wat er allemaal gedaan wordt en nodig is om het DSO werkend te krijgen. Dat is nogal wat.

2 Nieuwe voorhangprocedure

De inmiddels vervallen datum van 1 januari 2022 was genoemd in het ontwerpbesluit tot inwerkingtreding van de Omgevingswet (Ow) dat 17 december 2020 aan de beide Kamers werd aangeboden. Met de nieuwe datum is de voorhang van dat ontwerpbesluit beëindigd. De MBZK kondigde in haar brief van 27 mei 2021 aan dat zij na de zomer een nieuw ontwerpbesluit bij beide Kamers zal voorhangen, nu met 1 juli 2022 als datum van inwerkingtreding. De voorhangprocedure kost tijd en vooral de Eerste Kamer zal ook deze ronde die tijd nemen. Dat betekent dat de kans klein is dat vóór het eind van het jaar de minister groen licht krijgt van beide Kamers.⁴ Ik sluit dan ook niet uit, mede gezien de altijd tegenvallende DSO-resultaten, de nu pas in consultatie gebrachte Verzamel-AMvB en de toch wat ongelukkige datum (zomervakantie 2022) van voorgenomen inwerkingtreding, dat in het voor te hangen ontwerpbesluit als datum 1 januari 2023 zal worden genoemd. Het zal de MBZK duidelijk zijn dat dit de laatste keer is dat de inwerkingtreding kan worden uitgesteld.

71

* Mr. H.A.J. Gierveld is voorzitter van de redactie van het Tijdschrift voor Omgevingsrecht.

1. Kamerstukken II 2020/21, 33 118, nr. 190. Kamerstukken I 2020/21, 33 118, nr. CF.

2. Gekozen is voor de term reactie omdat de vragen eigenlijk niet worden beantwoord.

3. Kamerstukken II 2020/21, Aanhangsel, nr. 3125. De vragen hadden betrekking op het artikel in het NRC van 23 april 2021: Nieuwe bouwcrisis dreigt door ‘onwerkbare’ megawet.

4. De Tweede Kamer was snel en hield al op 25 februari 2021 haar afsluitend debat; Kamerstukken II 2020/21, 33 118, nr. 172. De behandeling door de Eerste Kamer was nog niet afgerond toen de brief van 27 mei 2021, waarmee de voorhangprocedure werd beëindigd, kwam.

3 Eisen om tot verantwoorde invoering van de Omgevingswet over te gaan

Op de website van het Ministerie van BZK wordt ingegaan op de monitoring van de voortgang.⁵ Sinds de rapportage van september 2019 wordt de voortgang onderzocht aan de hand van vijf criteria. Voor de goede orde: dit zijn eisen die vanuit het ministerie zijn opgesteld om tot een verantwoorde inwerkingtreding over te kunnen gaan.⁶ Niet uitgesloten is dat de Tweede Kamer of de Eerste Kamer aanvullende voorwaarden vraagt. De criteria snijden naar mijn mening weinig hout:

1. Provincies en Rijk hebben een vastgestelde *omgevingsvisie* die voldoet aan de eisen van deze wet (art. 3.2 en 3.3 Ow).
2. Elke provincie heeft een vastgestelde *omgevingsverordening* die voldoet aan de eisen van de wet (lees: hoofdstuk 7 van het Besluit kwaliteit leefomgeving; Bkl).
3. De vaststelling van een *projectbesluit* geschiedt conform de wettelijke eisen (het projectbesluit voldoet aan hoofdstuk 9 van het Bkl).
4. De vaststelling van een wijziging van een *omgevingsplan* geschiedt conform de eisen van de wet. Het gewijzigde deel van het plan voldoet aan de provinciale instructieregels en aan de instructieregels uit hoofdstuk 5 van het Bkl.
5. Criterium *vergunningen en meldingen*:
  - a. Het bevoegd gezag is in staat om conform de daarvoor geldende standaard een aanvraag of melding (art. 14.1 van het Omgevingsbesluit) vanuit de landelijke voorziening te ontvangen.
  - b. Provincie, waterschap en gemeente stellen de informatie beschikbaar die nodig is om een aanvraagformulier in de landelijke voorziening samen te kunnen stellen, waarin ook de door hen gestelde indieningsvereisten zijn meegenomen.
  - c. Het bevoegd gezag is voorbereid op de gewijzigde vergunningenprocedure conform de eisen van de wet en in staat om aanvragen voor omgevingsvergunningen te beoordelen conform de wettelijke eisen.

Dat de vaststelling van de bovengenoemde besluiten conform de eisen van de Omgevingswet en de AMvB's moet geschieden, lijkt me ten overvloede en zal geen inhoudelijk criterium zijn. Het gaat er bij alle besluiten vooral om dat de zogenoemde STOP-TPOD-Stan-

5. Zie www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl/implementatie/implementatie-wet/minimale-eisen-invoering-omgevingswet/.
6. Op 16 juni 2019 heeft de Programmaraad van het programma Aan de slag met de Omgevingswet, die louter uit managers bestaat, een set criteria vastgesteld waaraan de verschillende overheden op grond van de Omgevingswet minimaal dienen te voldoen. De halfjaarlijkse rapportage 2019 beperkt zich tot de vijf minimumcriteria. De MBZK heeft de Tweede en Eerste Kamer hierover geïnformeerd.

daard⁷ werkt, de ontsluiting via de landelijke voorzieningen LVBB en DSO-LV⁸ gaat lukken, en of STAM en IMAM⁹ naar behoren werken. Het zou een buitengewoon knappe prestatie zijn als met de nog uit te voeren testen die resultaten worden verkregen dat de wet in werking kan treden, zonder dat gevreesd hoeft te worden voor grote problemen. In het vervolg van dit artikel wil ik vooral stilstaan bij het (derde) criterium betreffende het projectbesluit.

4 Criterium projectbesluit

‘Als een rijkspartij, provincie of waterschap een projectbesluit vaststelt, moet dat bij inwerkingtreding van de Omgevingswet gebeuren conform de eisen van de Omgevingswet (het projectbesluit voldoet aan hoofdstuk 9 van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Tijdens de overgangsfase hoeft het projectbesluit het omgevingsplan niet te wijzigen.’

Anders dan bij de overige criteria wordt niet ingegaan op de methode van vaststelling en de digitale ontsluiting. Hoelang de overgangsfase duurt, is niet bekend.¹⁰ Het is goed om eerst (maar niet te lang) stil te staan bij hoofdstuk 9 van het Bkl, dat alleen (maar) over instructieregels gaat.¹¹ Blijkbaar is de MBZK bereid om het Ow-projectbesluit licht op groen te zetten als de bevoegde gezagen weten om te gaan met die instructieregels. Dat is een enorme onderschatting van de eisen die gesteld worden aan het projectbesluit: er zijn nogal wat beren op de weg die maken dat er grote problemen zullen kunnen ontstaan bij de invoering van de Omgevingswet. Zowel door de echte eisen in de Omgevingswet en het Omgevingsbesluit als door de digitale ontsluitingseisen, die – kort samengevat – niet werkbaar zijn.

7. STOP staat voor: Standaard officiële publicaties, TPOD staat voor: Toepassingsprofielen omgevingsdocumenten.
8. DSO LV staat voor: Landelijke Voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet, LVBB staat voor: Landelijke Voorziening Bekendmaken en Beschikbaar stellen.
9. De Standaard Aanvragen en Meldingen (STAM) en het bijbehorende informatiemodel (IMAM) moeten helpen bij het afleveren van een vergunningaanvraag of melding bij overheden.
10. Art. 22.16 lid 1 Ow. Het overgangsrecht is overigens nodig omdat het technisch niet mogelijk is dat reeds in de overgangsfase het projectbesluit automatisch de regels van het overgangsrecht wijzigt. Gebleken is dat het zogenoemde meervoudig bronhouderschap in technische zin te complex is: Toepassingsprofiel projectbesluit, versie 2.0.0-rc, 29 juni 2021, p. 23-25, te vinden op www.geonovum.nl.
11. Art. 9.1 gaat over algemene in afdeling 5.1 van het Bkl opgenomen instructieregels, art. 9.2 heeft het over werelderfgoederen en art. 9.3 over het natuurnetwerk Nederland. Art. 9.3a bevat voorwaarden om af te wijken van regels in een waterschapsverordening of een omgevingsverordening. Art. 9.4 geeft aan in welke gevallen de MBZK (sic) op verzoek van het dagelijks bestuur van een waterschap of gedeputeerde staten ontheffing verlenen van regels uit afdeling 5.1 en van welke regels geen ontheffing kan worden verleend.

5 Eisen aan het projectbesluit

5.1 Never change a winning team

Een van de vier verbeterdoelstellingen van de Omgevingswet is de versnelling van de besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.¹² Het projectbesluit is de rechtsopvolger van het tracébesluit (Tracéwet), het wegaanpassingsbesluit (Spoedwet wegverbreding), het (provinciaal en rijks)inpassingsplan (Wet ruimtelijke ordening (Wro)) en het projectplan (Waterwet). Alleen vanwege de voorgenomen intrekking van de Tracéwet, de Spoedwet wegverbreding, de Wro en het betreffende hoofdstuk van de Waterwet moet worden voorzien in een nieuw instrument. Mijn beeld, grotendeels gebaseerd op een twintigjarige ervaring met de voorbereiding, vaststelling en verdediging van tracébesluiten, is dat Rijk, provincies en waterschappen zeer goed uit de voeten kunnen met tracébesluiten, inpassingsplannen en projectplannen. Dat komt ook omdat de honderden uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling) een nuttige bron vormen om te kunnen komen tot Kneuterdijkbestendige besluiten. Het komt niet vaak voor dat dergelijke besluiten worden vernietigd. En als dat gebeurt, dan is dat niet zozeer het gevolg van strijd met de Tracéwet, Waterwet of Wro zelf, maar het gevolg van luchtkwaliteit¹³ of stikstof.¹⁴

Die ervaringen maken dat de Ow-wetgever zeer terughoudend had moeten zijn om wijzigingen door te voeren in het ‘winnende team’.¹⁵ Dat lijkt echter niet het geval. De Ow-wijzigingen zijn van een zodanige aard dat vrijwel alle jurisprudentie bij het oud papier kan worden gezet. Omdat bij vrijwel alle doorgevoerde wijzigingen een inhoudelijke toelichting en daarmee inzicht in de bedoeling van de wetgever ontbreekt, wordt er wel heel veel op de schouders van de Afdeling gelegd. Het komt erop neer dat de Afdeling opnieuw het wiel mag gaan uitvinden. Dat heeft een grote, maar vooral onnodige rechtsonzekerheid tot gevolg. Bij wetgeving, anders dan bij beleggingen, kunnen goede resultaten uit het verleden wel degelijk een garantie voor de toekomst zijn.

5.2 Toepassing van de procrustesmethode

Gekozen is om de tracébesluiten, projectplannen en de algemeen verbindende voorschriften (inpassingsplannen) bij elkaar in hetzelfde potje te stoppen en daar het

etiket projectbesluit op te plakken.¹⁶ De gevolgde procrustesmethode maakte dat de bepalingen in de sectorale wetgeving ten aanzien van onder meer toepassingsbereik, inhoud en inwerkingtreding moesten worden opgerekt of geschrapt.¹⁷ Uit de memorie van toelichting blijkt weliswaar dat het de bedoeling was om het uniforme projectbesluit te modelleren naar het tracébesluit,¹⁸ maar de regering heeft besloten om vanuit een ongebreidelde vernieuwingsdrang ten aanzien van heel veel reeds beantwoorde rechtsvragen met een andere regeling te komen, zodat er van het model weinig is overgebleven. Zie daarvoor de wijzigingen ten aanzien van het bevoegd gezag,¹⁹ de waterschaps- en provinciegrenzen overstijgende bevoegdheid,²⁰ het toepassingsbereik,²¹ de inhoud van het projectbesluit,²² het rechtskarakter van het projectbesluit, de automatische wijziging van het omgevingsplan, de mogelijkheid om omgevingsvergunningen onderdeel van het projectbesluit te laten zijn,²³ het niet langer mogelijk zijn om de voorbereiding van het projectbesluit/inpassingsplan te combineren met die van de uitvoeringsbesluiten,²⁴ de inwerkingtreding²⁵ etc. Werkelijk alles moet blijkbaar anders en waarom dat moet, wordt niet duidelijk: bij vrijwel alle wijzigingen ontbreekt een algemene of artikelsgewijze toelichting.

Vergeet verder niet dat voordat een projectbesluit kan worden vastgesteld eerst de wettelijk geregelde voornemenprocedure moet worden doorlopen; nieuw voor de waterschappen en de provincies.²⁶ Dankzij de amendering van de Tweede Kamer is die voornemenprocedure onnodig gejuridificeerd.²⁷ Het in veel gevallen *moeten* toepassen van de coördinatieprocedure²⁸ vraagt om een omslachtige werkwijze, die niet tegemoetkomt aan de

12. Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, p. 25-27.

13. ABRvS 25 juli 2007, ECLI:NL:RVS:2007:BB0350 (tracébesluit A4 Burgerveen – Leiden).

14. ABRvS 30 december 2020, ECLI:NL:RVS:2020:3147 (tracébesluit N35 Nijverdal – Wierden); ABRvS 17 juli 2019, ECLI:NL:RVS:2019:2466 (tracébesluit A27/A12 Ring Utrecht).

15. Het is een gepasseerd station, maar de Tracéwet en hoofdstuk 5 van de Waterwet hadden best kunnen blijven bestaan en op bepaalde punten aangepast kunnen worden. Het gemis van het inpassingsplan had kunnen worden opgelost door de vaststelling van het omgevingsplan ook mogelijk te maken door provincie of Rijk.

16. Er is niet voor gekozen om – net als bijv. bij omgevingsvergunningen – onderscheid te maken tussen projectbesluiten voor de aanleg en wijziging van de hoofd- en provinciale infrastructuur, voor de dijkversterkingen, etc. In bijv. art. 5.4 en 5.6a Ob en art. 9.1 Bkl wordt dat onderscheid wel weer gemaakt, blijkbaar nodig omdat er in de uitwerking van de wet toch zodanige verschillen zijn tussen de verschillende projectbesluiten dat aparte regelgeving nodig is.

17. Procrustes was een gastvrije herbergier uit de oudheid die reizigers ook onderdak bood. Was de reiziger te klein, dan rekte Procrustes zijn ledematen uit om het bed passend te maken. Was de reiziger te lang, dan hakte de waard er een stuk van af.

18. Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, p. 174 e.v.

19. Zoals het dagelijks bestuur in plaats van het algemeen bestuur. Uitgebreid: H.A.J. Gierveld, Bevoegd gezag projectbesluit op grond van de Omgevingswet, TBR 2021/85.

20. Art. 5.44a Ow.

21. Voor waterschappen zie art. 5.44 lid 4 Ow.

22. Art. 5.51 Ow en art. 5.6 Ob.

23. Art. 5.52 Ow.

24. In art. 8 Spoedwet wegverbreding, art. 3.30 lid 1, aanhef en onder b, 3.33 lid 1, aanhef en onder b, en 3.35 lid 1, aanhef en onder c, Wro, art. 9b en 20a Elektriciteitswet 1998, art. 29b Gaswet en art. 141 Mijnbouwwet is sprake van een gelijktijdige voorbereiding van moederbesluit en uitvoeringsbesluiten. De wijziging van o.a. art. 9b Elektriciteitswet sluit gelijktijdige voorbereiding uit. Een toelichting ontbreekt: Kamerstukken II 2017/18, 34 986, nr. 3, p. 358-359.

25. Art. 16.78 lid 3 Ow.

26. Daarbij zijn art. 5.47-5.49 Ow en art. 5.2-5.5 Ob van belang.

27. H.A.J. Gierveld, De juridificering van de voornemenprocedure onder de Omgevingswet, TBR 2016/48.

28. Art. 5.45 lid 2 Ow.

wens om op eenvoudige wijze de uitvoeringsvergunningen te verkrijgen en het werk te realiseren.²⁹

Ambtenaren werkzaam bij Rijk, provincies en waterschappen zullen hun handen vol hebben om te komen tot een juridisch goed onderbouwd en Kneuterdijkbestendig projectbesluit. Door het ontbreken van toelichtingen bij de wijzigingen ten opzichte van het positieve recht en het wegvallen van de rijke bron van jurisprudentie zal er nog veel meer water door de Rijn moeten stromen voordat sprake kan zijn van een voortvarende besluitvorming. Al wel duidelijk moge zijn dat de beoogde versnelling van besluitvorming onmogelijk kan worden gehaald. Daar komt bij dat met de afronding van een juridisch goed voorbereid en gemotiveerd projectbesluit de klus nog lang niet geklaard is.

6 'God help us, we're in the hands of engineers'³⁰

In paragraaf 4 ben ik ingegaan op de voorwaarde – het kunnen omgaan met instructieregels – die de MBZK stelt om te kunnen overgaan tot een verantwoorde invoering van de Omgevingswet. In paragraaf 5 heb ik willen aangeven dat, om tot verantwoorde invoering te komen, er heel veel meer kennis en ervaring wordt gevraagd van de bevoegde gezagen. Maar stel nu dat het de juristen en planologen lukt om een projectbesluit vast te stellen dat voldoet aan alle eisen van het nieuwe omgevingsrecht, dan wacht nog een veel grotere uitdaging: de digitale ontsluiting.

Thans is dat op de volgende wijze georganiseerd. Ingevolge art. 1.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) zijn de visies, plannen, besluiten en verordeningen opgesomd die elektronisch beschikbaar moeten worden gesteld,³¹ en is bepaald dat er een landelijke voorziening is waarop die documenten raadpleegbaar zijn.³² De Regeling standaarden ruimtelijke ordening 2012 schrijft voor dat de elektronische beschikbaarstelling van een visie, plan, besluit of verordening plaatsvindt overeenkomstig standaarden, in een aantal bijlagen staat dan op welke wijze de ruimtelijke documenten geplaatst kunnen worden op de website.³³

Ten behoeve van de digitale ontsluiting van de omgevingswetdocumenten zijn toepassingsprofielen opge-

steld. Op de site van Geonovum staat een document van 121 pagina's waarin wordt uitgelegd wat er allemaal nodig is om het projectbesluit digitaal te kunnen ontsluiten.³⁴ Daartoe moet de opsteller (sic) van het projectbesluit gebruik maken van de standaarden STOP en TPOD. In Onderdeel B van het toepassingsprofiel wordt vanuit de techniek voorgeschreven hoe het besluit moet worden gemodelleerd, opgebouwd aan de hand van STOP-tekststructuren en geannoteerd. Betekent dat dat reeds bij de opstelling van het projectbesluit kennisgenomen moet worden van de door de ICT voorgeschreven wijze van indeling en redactie? Het kan zijn dat ik het allemaal niet goed gelezen heb, want de teksten zijn voor een eenvoudige ziel, laat staan een jurist, niet te begrijpen. Laat ik vooral zeggen dat ik hoop dat dit niet de 'werk'wijze wordt om tot vaststelling van een projectbesluit te komen. Om digitale ontsluiting mogelijk te maken zou de ICT zich moeten beperken tot het annoteren van het projectbesluit en zich niet dienen te bemoeien met de inhoud en de structuur van het projectbesluit.

7 Enkele bevindingen en conclusies

In de discussie over de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet vragen drie onderwerpen om aandacht: a) de regelgeving moet klaar zijn, b) het DSO moet gereed zijn, en c) met name de gemeenten moeten de taken in financiële zin kunnen uitvoeren. De regelgeving is nog niet rond³⁵, het DSO is nog niet af en met de gemeenten is nog geen overeenstemming bereikt.

Het gereed zijn van regelgeving (inclusief DSO) zegt nog niet zoveel over de uitvoerbaarheid van de wet. Zo is het zeer de vraag of de vele honderden moeilijk leesbare wettelijke bepalingen (lees: dat je door de vele verwijzingen en de Nederlandse-taalvreemde begrippen niet in staat bent om in eigen woorden de inhoud en

29. H.A.J. Gierveld, Waarom de nieuwe afdeling 3.5 van de Algemene wet bestuursrecht geheel ongeschikt is voor het coördineren van omgevingsrechtelijke besluiten, TBR 2020/91.

30. Dat waren de woorden van chaosdeskundige Ian Malcolm (gespeeld door Jeff Goldblum, Jurassic Park), toen bij een controlebezoek boven water kwam dat het herscheppen van dinosauriërs uit hun DNA iets te goed gelukt was.

31. Te weten de structuurvisie, het bestemmingsplan, het wijzigings- of uitwerkingsplan, het voorbereidingsbesluit, de beheersverordening, de provinciale verordening (art. 4.1 Wro), de aanwijzing (art. 4.2 of 4.4 van de wet), het exploitatieplan en het rijksbestemmingsplan.

32. De landelijke voorziening is www.ruimtelijkeplannen.nl.

33. Strt. 2012, 14821. De bijlagen zijn te vinden op <http://ro-standaarden.geonovum.nl>.

34. Zie www.geonovum.github.io/TPOD/TPOD%20Projectbesluit/TPOD_Projectbesluit_v2.0.0.pdf.

35. Deze zomer is nog een omvangrijke Verzamel-AMvB in consultatie gebracht: www.internetconsultatie.nl/verzamelamvbow2022.

betekenis weer te geven) adequate uitvoering niet in de weg staan.³⁶

De in par. 3 genoemde criteria zijn minimaal. Ten aanzien van het projectbesluit – onderwerp van deze bijdrage – mag het enkel kunnen omgaan met de instructieregels van hoofdstuk 9 van het Bkl geen beslissend criterium zijn. Er moet toch ook voldaan kunnen worden aan de inhoudelijke eisen die gesteld worden aan de nieuwe projectbesluitprocedure. Vanwege het ontbreken van een toelichting bij de op vele plaatsen afwijkende regeling van de huidige bepalingen, relevant voor het vaststellen van een tracébesluit, een projectbesluit en een inpassingsplan, is dat nog niet zo eenvoudig.

Mijn voorstel zou zijn om als vingeroefening een mensleesbaar³⁷ projectbesluit nieuwe stijl te maken van een reeds vastgesteld tracébesluit, dat niet alleen digitaal ontsluitbaar is maar tevens voldoet aan de materiële eisen die worden gesteld aan het projectbesluit.

36. Probeer maar eens chocola te maken van de voor het bevoegd gezag van het projectbesluit relevante art. 9.1 en 9.4 Bkl:

'Artikel 9.1 (instructieregels projectbesluit)

1. Afdeling 5.1, met uitzondering van paragraaf 5.1.5.4, en artikel 5.165 zijn van overeenkomstige toepassing op een projectbesluit dat wordt vastgesteld door het dagelijks bestuur van een waterschap of gedeputeerde staten.

2. De paragrafen 5.1.1 en 5.1.2, artikel 5.37, paragraaf 5.1.4, de artikelen 5.129d, eerste lid, onder a en g, en 5.129e, eerste en tweede lid, de paragrafen 5.1.5.5, 5.1.7a en 5.1.8 en artikel 5.165 zijn van overeenkomstige toepassing op een projectbesluit dat wordt vastgesteld door een van Onze Ministers.

3. In afwijking van het eerste lid is paragraaf 5.1.3.2 niet van toepassing op een projectbesluit dat wordt vastgesteld voor de aanleg, verlegging of versterking van een primaire waterkering.'

'Artikel 9.4 (onthefing instructieregels projectbesluit)

Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, in voorkomend geval in overeenstemming met Onze Minister die het aangaat, kan op verzoek van het dagelijks bestuur van een waterschap of gedeputeerde staten ontheffing verlenen van de regels in de paragrafen 5.1.3.2, 5.1.3.3, 5.1.3.4, 5.1.3.5, 5.1.5.2, 5.1.5.3, met uitzondering van de artikelen 5.129d, eerste lid, onder a en g, en 5.129e, eerste en tweede lid, 5.1.6.2, 5.1.6.3, 5.1.6.4, 5.1.6.5 en 5.1.7.'

Als u zover bent, vergeet dan niet om ook nog even te kijken naar de Verzamel-AMvB die op zijn beurt weer een aantal (overigens technische) wijzigingen van het Bkl bevat.

37. De termen machineleesbaar en mensleesbaar komen voor in de toepassingsprofielen.